

برنجی سنه ۰ نومرو ۲

برنسیخه یی ۱ چار نکه در

۱۵ ذی الحجه سنه ۱۴۹۶



مجموعه علوم

هر عربی ایک برزده واون بشنده نشر اولنور

پادشاهها بدرگاه تو پناه آورده ام

در حریم حضرتت روی سیاه آورده ام

چار چیز آورده ام که در کنج تو نیست

نیستی و معصیت عجز و گناه آورده ام

دیو عجز و نقصانته معترف اولمقدر نیست

جرمنه اعتراف ایلین مسکین * یکدر اندن که اوله

طاعت بین دیمشالر

کالدک بعض واعظارائنه وعظنده خلقه

صلوة علی النبی تکلیف ایدوب بعضیلری اتمزل

اول خصوص دخی چندان موضوع بحث

اولجی مرتبه دکل عاده مبنی بر حالدر منشائی

مشایخ بیننده سارودار اولان اختلاف و تنافر در که

بو اختلاف ضمننده نیجه مصلحت کوررل

تکم تفصیلی کاجکدر

بحث خامس دخان بحثی در

اقتضا حسبی ایله بر زمان خلق جهان

ایچدکلری دخان بخشنده بر رساله تسوید ایدوب

بیاضه چقارمش ایدم حالا بو مقامده اول رساله

مالی یازیلوب مسوده الغا اولندی لکن انده

رعایت اولنان ترتیب تکلفی بر طرف قلنوب بور رساله

طرزی اوزره واردات اسلوبنده یازلدی

قبلی البحت دخانک ظهورینه سبب نه اولدی

بر تعلیمده انی بیان ایدلم تعلیم سال

تاریخ هجرت سکن یوزی کچوب طقوز یوزه

قریب اولدقده اسپانیا کیلری یکی دنیایی بولوب

پورتقال وانکلیس دخی محیط غربی دن محیط

شرقی به کچمکه کنارلری کزر کن براطه (ح) که

کتاب اطلسده کینه یا یازیلان کنارلره قریبدر

وارد قلرنده سفینه خلقنده بر طبیب بدننه رطوبت

هوا در یادن مزاجده استعداد حسبی ایله امراض

(ح) بعض اهل وقوف جزیره مزبور

اسمی طبقه اولغله ورق دخان دخی طبقه تسمیه

اولندی درلر لکن حقیقی معلوم دکدر

بلغمیه عارض اولوب علاج بالضد قانونی اوزره

حار یابس اشیا یله معالجه به قید اثنا سنده سفینه سی

اطهیه واروب کورر که بر نوع ورق یینار استشمام

ایدوب حار الراحه اولغله قلب و دماغه تأثیر ایچون

اوله کبی بر آتله امکه باشلر و منتفع اولغله ورق

مزبور دن وافر الوب انده اقامت زماننده

استعمال ایدر کمی خلقی دخی کوروب نافع

دوادر دیو مزبور طبیبه تقلید ایله وافر الوب یوکلرل

و بری برندن کوررک ایچمکه باشلرل سفینه

انکلیسه کلوب فرانسه سار دیارلره یا ییلوب

خلق اصلنی بلعدن یهوده ایچیلور ملاحظه سیله

استعمال ایدرک چوغی مبتلا اولوب سار مکیفات

قبیلندن قلدیله و شرقه غربه عام بر معنی اولیجق

منعدن قالدی

اوائل ظهور که بیک اون حدودی در بوانه

کلنجه بعض واعظلری بر سولیلوب نیجه علما

دخی کیمی حرمت و کیمی کراهه دعوا ایدوب

رساله لریاز دیلر ابتلا اربابی دخی اباحتنه ذاهب

اولوب جوابلر و یردیله و صکره دار السلطنه

یعنی شهر قسطنطنیه ده جراه شیخی ابراهیم افندی

بو بایده عظیم بحثلر و سلطان محمد جامعنده

مخصوص عقد مجلس عامده وعظ و نصیحت

و فتوی صورتلرین دیواره یا بشدر مغله وافر اهتمام

ودقت ایدوب یهوده زحمتلر چکمشیدی اول

سویلد کچه خلق دخی زیاده ایچوب مصر اولدیله

کوردیکه اولماز فراغت ایلدی

بعده سلطان مراد خان رابع او اخر عصر نده

سدباب مساوی ایچون قهوه خانه لری قیادب بعض

حریق وقوعی سبی ایله دخانه یساغ اتمشیدی خلق

منوع اولیجق غیره شهنشاهی امر هما یونه مخالفت

کناهی ایله ایچنلری مو اخذه اقتضایلدی کیدرک

انلرک منع باینده شدتی و خلقتک الناس حر یص

لمانع فحوا سنجه ایچمکه حره ی و رغبتی

زیاده اولوب اول جرمه نیچه بیک ادم دیار عدمه
گوندرلدی بغداد سفر نه کیدرکن کاه
برمنزله وجوه عسکردن اون بش یگریمی ادمی
شرب دخان تهمتی ایله طوتوب حضور همایونده
اشد سیاستله قتل ایدرلرکن کیمی یکنده کیمی
جبنده قصه چبوقالی لوله طشیوب فرصت
بولد قجه ایچرلردی استانبولده او جا قله کیروب
ایق یولارنده ایچنک نهایتی یوغیدی بومرته
منع اناسنده ایچمزدن ایچر چوغیدی انلر وفاتندن
صکره کاه منع وکاه رخضت ایله سورینوب
بهایی افندی حلنه فتوی و یرمکه خلق عالم
اراسنده مجددا اشتهار و رواج بولاشیدی طرف
سلطنت علیه دن اربانه برزکوشمال کوسترملکه
فی الجملة اشاغی قودی حالا کیرو جمله ربع
مسکونده ایچلمده در

اشته دخانک سرگذشتی بومنوال اوزره
اولدی بوندن صکره بونک اوصاف واحوالنه
کلهلم اول اوصاف واحوال برنیچه احتمالدن
خالی دکادر اجمال اوزره انلری ذکر ایدلم
احتمال اول که خلق منعه ممنوع اولوب
بوندن فراغت ایلمکدر بو احتمال برطرف
قلنمق کرکدر زیر اعدت طبیعه ثانیه در ابتلا
اربابی بروجمله فراغت ایلمز انلره اول تکلیفی
اتمک کرک یامنع نه مصلحت ایچوندیرلرسه
حکام ظهر عوامدن عصایی اکسک اتمیه دیو
کبار وصیت ایلدیلر اکا بناء ظاهرده منع و تأدیب
انلرک وظیفه سیدر کندی اورزلر نه لازم اولانی
ادا ایدرلر خلقه دخی لازم اولان بومقوله اشیا به
مبتلا اولدوغی تقدیرده یوالرده حکامه قرشو
اظهار ایله ترک ادب اتمیه اما هرکس خانه سنده
نه اشلرسه اشلر حکام اول زمان دخل و تعرض
ایدرسه التزام مالایلم اتمش اولور ع محاسب
و ادرون خانه چه کار

احتمال ثانی بودخان عندالعقل مستحسن میدر
قبیح میدر ابتلا اربابی استحسناندن قطع
نظر اذاخلی وطبعه عقل سلیم بونک قبجنه حکم
ایدر حسن وقبح یاعقلی اوله یاشرعی اوله ایکی
مذهبه کوره بله زیر عقل استحسنانک شروطی
انده مفقوده در واستقباحتک شروطی انده
موجوددر اما شروط مفقوده نک بعضسی ثابت
اولسه اول زمان مستحسن اولور مثلاً دوا
ایچون استعمال کنی و حکام مجالس عام
ود یوانلرنده استعمال اتمدیکي و مساجد و معابد
استعمال اولنمدغی قبیح عقلی اثری در
احتمال ثالث نفع و ضرری در ضرر مالی سنده
شبهه یوق نهایت مبتلایه حوائج اصلیه دن اولور
ضرر نه نظر ایلمز ضرر بدنی دخی مقرر زیر
عموم اوزره دخان جوهر هوایی مکدر قلمه غله
طبا مضر در نهایت استعمالیه مانوس اولانه عادت
طبیعه ثانیه اولور اول جهتن ضرر نی دفع ایدر
و ابتلا شوقی ایله طبیعتک استعماله اقبالی
کیفیه ردیه سیله الوده هوایی استنشاق
چیننده قلبیه تأثیر نه مانع اولور اول
اجلدن بعض مریض ارزو اتدیکي مضر غدایی
ایسه چندان ضرر اتمز بلکه بعضیینه دوا واقع
اولور زیر طبیعت شوق وارزویله بر قوت کلوب
مرضی دفع ایدر بومقوله امورک برنده تأثیر و تأثیری
طبیعتک اقبالنه و اعراضنه موقوفدر اما برکسه
دخان استعمال اتمدیکندن غیر ضرری اولدوغنه
جازم و اندن بالطبع متغیر اولسه اکا استنشاق
زیاده مضر در تأثیر ایدر بعده جوهر هوا افسادی
مضر تندن غیر استعمال ایدن خالی دکل یا مرطوب
المزاج و یا خود یابس المزاج اوله ایکی حالده مزاج
دخی یاصحیح اوله یا منحرف اوله مرطوب المزاج
صحیح اولورسه استعمال دخان اکا مناسب
و موافق در اما آکناری بهر حال بیوست اقتضا

ایدر واکرمذحرف اولوب انحراف دخی رطوبت
جهتندن اولورسه استعمال دخان اکادواواقع
اولور اما یابس المزاجه من جمیع الوجوه مناسب
دکدر یبوستن ارتروب اعضاء رئیسه رطوبتن
قورودور کیدر بعض خلق طوزلو بلغمه نافعدر
دیودعواآندکاری نفع موهومك اصلی فصلی یوق
لاف وکذاف قبیلندن برسوزدر طب قانونی
دأرسته اوغراماز

احتمال رابع بدعت اولسی در شرعابدعت
اولدوغی مسلم زیرایقینلرده ظهوراندی وبدعة حسنه
قبیلندن قلمغه دخی مجال یوق عقلا بدعت
اولدوغی دخی مقرر زیادور امدن پری عقلا دن
کورولش وایشیداش دکدر حضرت عمرزمانده
ظهورایدوب یوقدر بیک ادم قتل اولندی دیدکاری
اصلی یوق اهل تعصب سوزی در

احتمال خامس کراهتی در عقلا وشرعا
کراهتنده سوزیوق جمهورقتنده بودعوایه تسلیم
واردور کراهة مرتبه سنه وارمغه کثرة استعمال
شرطدر (خ) زیادخانك کندی رایحه سی وپیراغنك
رایحه سی نفسنده کریهه دکدر بلکه اصلا حجه
دخانك یاندقدنه نوعا صدودن خارج دکدر
رایحه سی استشمام اولنوراما چوقچه استعمال ایده نك
اغزنده بریدرایحه (د) پیدا اولور که ایچمین کسه انك
تنفسنی استشمام ایلسه رایحه بخراک انبست عود
وعنبر کاور فی الجمله اغزده رایحه کریهه اثری
ایجاب ایدن چیک صوغان و صارمسق وپراسه
اکلنده کراهت اولدوغی کبی دخانك کثرة استعمالی
غزده وپورنده رایحه ایجاب اندیکی جهتندن مکروه

(خ) مثلا بوزا ایچمک سکر مرتبه سنه ایرمینجه
حرام اولدوغی کبی

(د) لوله چبوغی ایچندن چیقان زفر رایحه سی
دخی بددر بریره اصابه ایلسه زمان مدید باقی
قالور

اولور ایکسینده دخی علة اذای مسلم در حیض ده
جامع حرمتنه تلوث ایله اذای علة اولوب حرمة
لواطه دخی اکاقیاس ایله اثبات اولدوغی کبی علة
کراهة ایکسینی جامع اولور نهایت تنزیهیه اولوق
کرك ومبتلا اولنلر بورایچه نك کراهتی تسلیم
اتمذکاری نفس امر دن خارجدر اعتبار اولنماز
زیرا انلر بری برینك اغزی قوقوسندن استکراه
ایلممك جائزدر بوجهل دن مراد نفس امری
بیاندر والا ابتلا اربانه دخل وتعرض ملحوظ
اولوب انلری تنفیر زعی بی معنی التزام مالا یازم
قبیلندن ایدوی مسلم در

احتمال سادس که حرمتی در مجتهد
فیه اولان حکم مخصوص ده اجتهاد جائز اولوق
اصول فقه کتابلارنده مسطور اولوب استجماع
شرائط نظره ادله دن استنباط ولومن وجه
ممکن ایسه ده اولی بودر که حرمتی ایله افتا
اولنمیوب اصول شرعندن براصله ارجاع ایله
خلاق هر بار کسب اوزار وحرامه اصراردن
صیانت ایچون اباحه سمی ترجیح اولنه

احتمال سابع که اباحه در ظهور دخان قریب
العهد اولمغه کتب فقهیه ده صریحا مروی
ومذکور دکدر ایله اولیجق اشیاده اصل
اباحه اولوق قاعده سنه کوره مباح وحلالدر دیرلر
سابقا مشایخ اسلام برای مصلحت کراهة و بعض
کنار مفتی لری دخی حرمتله فتوی ویردیلر صکره
مرحوم بهایی افندی کندی نك ابتلا سندن قطع
نظر خلاق حالنه اوفق نذر اکا نظرایدوب اباحه
اصلیه تدیکی ایله حلسه فتوی ویردی زیرا
ادب فتوی مجتهد مطاقدن روایتله افتاد
روایه بولنمیجق براصله ارجاع لازم کاور
کثرة استعمال اکا عارض اولان احوال (ذ)

(ذ) چوق مباح واردر که ادنی عارضه ایله
کراهیه وحرمت مرتبه سنی بولور

انی مقام اباحه ده قوم از سه دهه حرام و یا کراهت ایله افتابرخدور کورینور عارضه سته اعتبار اولنمقی لازم کلدی اولمخدور ندر دنیلورسه خلقی حرام و یا مکروه استعمالنده اصرار و بالی مخدوری در پس حلی ایله افتاده بتلایه شفقت و جمهوری و بالدن صیانت مصلحتی واردر انکچون اباحه ترجیح اولندی زیر اچونکه اکثر اهل اسلام بو کامبتلا اولوب بهر حال ایچمکی التزام ایادیلر بروجهله منع و ترک قابل اولیوب بتون دنیاده راشدی اول مقوله امرده مساع شرعی نه ایسه حاکم و مفتی اکانظراً حکم وافتا ایلک کرک تاکه تضلیل لازم کلیه زیر حرمت و کراهت ایله حکم اولنان امرده اصرار مباحدر دیو فتوی ویریلوب حکم لاحق اولان امرده اصرار کبی دکادر اولکی محض و بالدر ثانی ده و بال یوقدر و حاکم دخی اهون شرین اختیاری کبی بر اصل شرعی یه ارجاعله حکم ایدیجک اثم اولماز بلسکه بر مؤمنی و بالدن تخلیص ایچون مشاب و مأجور اولور

بهایی افندی مرحوم طبع سلیم و ذهن مستقیم صاحبی کسه ایدی اگر قانون اوزره شغل ایدوب کیفه مبتلا اولسه رومده بر کلنلردن اولوردی لکن برفنی تمام کورمش دکلیدی نهایت ملکه استخراجه مالک اولوب قوه طبیعه ایله هر یرده اظهار مهارت ایدردی و عرف ناسه واقف دقیقه شناس و عارف ایدی بو بابده خلقک حاله بقوب مرحمت ایلدی الله رحمت ایلله عبدالرحیم افندیدن صکره انک مثلی مفتی کلدی

تنبیه شی واحد هم مباح هم مکروه هم حرام اولور می تناقض دکلیدر دنیلورسه تغایر جهه و اعتبار ایله اولور تناقض ثبوتک شرطی واردر منطق کتابارنده مذکوردر مثلاً بقلوا

اکلی حلال ایکن بعد الشبع حرام اولور زیر مضردر

بوندن صکره حکام اسلامه اولی اولان بودر که ممالک محروسه دن هر یرده ورق دخان ایچون اگر مقاطعه بغلنوب امینلر نصب ایدلر وقیه باشنه یارمشر غروش میری غامغه تحلی واردر و هر شهرده بر مخصوص مکانده بیع اولنوب صوقاقلرده یا بلندن منع اولنه و سنوی بیک یوک اقیچه قدر محصول الله والسلام

تتمه مرحوم سلطان مرادک منعی و شدتی زماننده خلقک نیجه سی اوله الله ایچمکه اقدام اتمیوب ورق دو کوب بورنه چکمه کله دفع ارزو ایدرلردی لکن صکره اول حماقتدن فراغت ایدیلر زیر ابی پروا ایچلور اولدی بو مرتبه - دن صکره بعض اهل ورع کبیرو تورع ایدوب کندی ایچمز و ایچنه دخل ایلمز و کیمنک دخی مشربنه موافق دکدر نهایت کیمی حماقت ایدوب انک ایچون ایچمز راقم الحروف کبی بیت طاغت بودخانک بولودن صبر یلیله عقلک کونشینه اولدی حایل کرم ایله دیودخل اتدکجه مبتلا جواب و یروب ع لذت و طعمی دخانک شهده شکرده یوق دیو ایچر بلد کندن قالماز اولی بودر که بو بابده مکسیه دخل و تعرض اولنمیه والسلام بحث سلس قهوه ده در

بو بابده دخی سلفده نیجه نزاع واقع اولشیدی اصلی بمن دیارندن ظهور ایلوب دخان کبی عالمه منتشر اولدی بعض مشایخ بمن طاعلری مسکن ایدوب فقرایی ایله برنوع شجر یمشی قلب و بون دیدکلری حیواناتی دو کوب یرلردی کیمی دخی قاوورب صوین ایچردی ریاضت و سلوک موافق و کسر شهوته مناسب باردیاباس غذا اولمغله اهل بمن بری برندن کوروب مشایخ